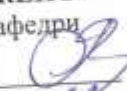

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Пушкіна О.В.
«30» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екологічне право»

Галузь знань	08	Право
Спеціальність	081	Право
Освітній рівень.....	Перший (бакалаврський)	
Освітньо-професійна програма	Право	
Статус	Обов'язкова	
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	
Термін викладання	1-й семестр	
Мова викладання	українська	

Викладачі: доц. Тюрю Ю.І.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, рік, дата) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (місяць, рік, дата) «__» 20__ р.

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічне право» для бакалаврів спеціальності 081 «Право» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. цивільного, господарського та екологічного права – Д. : НТУ «ДП», 2022. – 18 с.

Розробник – доц. Тюрю Ю.І.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол № 1 від 29.08.2022).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	8
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	16
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	16

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Право» спеціальності 081 «Право» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Б13 «Екологічне право» віднесено такі результати навчання:

Шифри результатів навчання (ПРН) та результати навчання	
РН ₃	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел
РН ₁₉	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права
РН ₂₀	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів
РН ₂₂	Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях

Мета дисципліни – формування у студентів еколого-правового світогляду, еколого-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо кваліфікації еколого-правових відносин, захисту екологічних прав людини, забезпечення екологічного правопорядку.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
РН ₃	ДРН1	Здатність аналізувати і тлумачити чинне екологічне законодавство
РН ₁₉	ДРН2	З'ясувати специфіку права власності на природні ресурси та права природокористування
РН ₂₀	ДРН3	Характеризувати основні принципи еколого-правового регулювання
РН ₂₂	ДРН4	Здатність відмежовувати екологічні правовідносини від інших видів правовідносин
	ДРН5	Здатність давати належну правову оцінку ситуаціям, що виникають у процесі екологічних правовідносин
	ДРН6	Характеризувати види та заходи юридичної відповідальності за порушення еколого-правових норм
	ДРН7	Визначати способи реалізації суб'єктивних екологічних прав та юридичних обов'язків у сфері використання природних ресурсів і охорони довкілля
	ДРН8	Здатність застосовувати еколого-правові норми до конкретних фактичних обставин
	ДРН9	Визначати правові заходи щодо охорони навколишнього природного середовища та практику міжнародного співробітництва у цій сфері

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Теорія держави та права Конституційне право Адміністративне право Цивільне право Кримінальне право Трудове право	Знати як проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел права. Знати і розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. Вміти логічно, критично і системно аналізувати документи, розуміти їх правовий характер і значення. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Знати як належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних державно-правових джерел для своєї професійної діяльності.

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		Денна		Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	70	20	50	-	-	6	64
Практичні	50	13	37	-	-	2	48
Лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
Семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	33	87	-	-	8	112

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ		70
ДРН1, ДРН3, ДРН4	Тема 1. Поняття, предмет, метод, принципи та система екологічного права України	8
	1. Предмет і поняття екологічного права	
	2. Об'єкти та суб'єкти екологічного права	
	3. Метод правового регулювання екологічних відносин	
	4. Принципи екологічного права	
	5. Система екологічного права	
ДРН2, ДРН4, ДРН5	Тема 2. Право власності на природні ресурси	8
	1. Поняття та зміст права власності на природні ресурси	
	2. Об'єкти права власності	
	3. Форми власності на природні ресурси	
	4. Суб'єкти права власності на природні ресурси	
5. Підстави виникнення та припинення права власності на		

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	природні ресурси	
ДРН1, ДРН2, ДРН3, ДРН4	Тема 3. Право природокористування 1. Право природокористування: поняття й види 2. Принципи права природокористування 3. Об'єкти та суб'єкти права природокористування 4. Класифікація права природокористування. Загальне і спеціальне природокористування 5. Права та обов'язки природокористувачів 6. Підстави виникнення і припинення відносин природокористування	8
ДРН6, ДРН7, ДРН8	Тема 4. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства 1. Поняття та підстави юридичної відповідальності за екологічні правопорушення 2. Екологічне правопорушення як підстава юридичної відповідальності 3. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення 4. Цивільно-правова відповідальність за екологічні правопорушення 5. Кримінальна відповідальність за екологічні злочини 6. Дисциплінарна відповідальність в екологічній сфері	8
ДРН1- ДРН8	Тема 5. Правове регулювання охорони та використання земель 1. Землі як об'єкт правової охорони та використання 2. Право власності на землю 3. Право користування землею та його види 4. Правові заходи охорони земель 5. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства	6
ДРН1- ДРН8	Тема 6. Правова охорона вод 1. Води як об'єкт правової охорони 2. Характеристика відносин водокористування 3. Функції державного управління в галузі використання і охорони вод 4. Правові заходи охорони вод 5. Юридична відповідальність за порушення водного законодавства	6
ДРН1- ДРН8	Тема 7. Правовий режим використання і охорони лісів та інших об'єктів рослинного світу 1. Поняття і загальна характеристика лісів як об'єкту правової охорони 2. Право власності на ліси та право користування лісами 3. Функції державного управління в галузі використання і охорони лісів 4. Правова охорона рослинного світу. Заходи щодо відтворення, підвищення продуктивності, охорони та захисту лісів. Юридична відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ та лісового законодавства	6

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН1-ДРН8	Тема 8. Правовий режим використання та охорони тваринного світу	6
	1. Тваринний світ як об'єкт правової охорони і використання	
	2. Суб'єкти, види і підстави права використання та охорони тваринного світу	
	3. Функції державного управління в галузі використання і охорони тваринного світу	
	4. Охорона тваринного світу. Юридична відповідальність за порушення законодавства про тваринний світ	
ДРН1-ДРН8	Тема 9. Правовий режим використання та охорони надр	5
	1. Надра як об'єкт правової охорони і використання	
	2. Право користування надрами: поняття, види, підстави виникнення і припинення, зміст	
	3. Управління в галузі використання і охорони надр	
	4. Заходи по охороні надр. Юридична відповідальність за порушення законодавства про надра	
ДРН1-ДРН8	Тема 10. Правове регулювання охорони атмосферного повітря	5
	1. Особливості атмосферного повітря як об'єкта екологічного права та його правового режиму	
	2. Поняття правової охорони атмосферного повітря	
	3. Система правових заходів щодо охорони атмосферного повітря	
	4. Юридична відповідальність за порушення законодавства в галузі охорони атмосферного повітря	
ДРН9	Тема 11. Міжнародне співробітництво у сфері екологічного права	4
	1. Поняття та принципи міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища	
	2. Міжнародно-правова охорона морського середовища	
	3. Міжнародно-правова охорона рослинного і тваринного світу	
	4. Діяльність міжнародних неурядових організацій та співробітництво України з ЄС у сфері захисту навколишнього природного середовища	
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		50
ДРН1-ДРН8	1. Правова охорона земель	8
	2. Правова охорона вод в Україні	8
	3. Правова охорона лісів України	8
	4. Правова охорона тваринного світу в Україні	10
	5. Правова охорона надр в Україні. Правова охорона природно-заповідного фонду	8
	6. Правова охорона атмосферного повітря в Україні	8
РАЗОМ		120

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування методи: евристичних питань, пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, діалогового спілкування	підсумкове тестування, виконання практичних завдань	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; екзамен передбачає виконання теоретичної (підсумкове тестування) та практичної (виконання практичних завдань) частин
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання практичних завдань, надання відповідей на питання веб-форумів виступ-презентація, метод «навчаючи, вчуся», робота в малих групах		
	індивідуальне завдання	підготовка презентації		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом тестування, усного опитування за кожною темою навчальної дисципліни. Практичні заняття оцінюються якістю виконання практичних завдань та індивідуального завдання.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час екзамену має право пройти підсумкове тестування та виконати практичне завдання, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

6.3 Критерії

Опрацювання курсу навчальної дисципліни «Екологічне право» передбачає аудиторну (лекції та практичні заняття) та самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, за допомогою дистанційної платформи MOODLE.

Поточний контроль з дисципліни проводиться для всіх видів навчальних занять протягом семестру з метою діагностування рівня знань, умінь та навичок. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за кожною темою дисципліни. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу,

який охоплюється темами навчальної дисципліни, та сумлінність здобувачів у практичній та самостійній роботі.

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «*Екологічне право*» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності здобувача:

- ✓ поточне тестування за кожною темою;
- ✓ участь у форумі;
- ✓ вирішення задач для отримання підсумкової оцінки «відмінно»;
- ✓ виконання практичних завдань;
- ✓ виконання індивідуального завдання.

Тестування – це метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни.

Тестування з навчальної дисципліни «*Екологічне право*» здійснюється за кожною темою відповідно до її змісту з використанням дистанційної платформи MOODLE. Оцінювання відповідей здійснюється автоматично.

Веб-форум або просто Форум – інтернет-ресурс, популярний різновид спілкування в інтернеті, для проведення дискусій, на якому користувачі обмінюються досвідом та ідеями з певної заданої теми.

В рамках навчальної дисципліни «*Екологічне право*» передбачено проведення форуму за кожною темою.

З метою закріплення теоретичного матеріалу програмою дисципліни передбачено проведення практичних занять. Практичні заняття з курсу «*Екологічне право*» передбачають розгляд здобувачами теоретичних положень, засвоєних на лекціях та в процесі самостійної роботи, обговорення реферативних повідомлень, виконання практичних завдань. Опрацювання вказаних завдань є обов'язковим для здобувачів, оскільки отримані бали за них враховуються при визначенні загального балу підсумкового контролю (екзамену). За умови очного навчання практичне заняття може проводитися з поділом групи на малі групи для створення дискусії.

Практичні завдання з навчальної дисципліни представлені у вигляді окремих завдань, які мають достатній ступінь складності, носять творчий діяльнісний характер і дають змогу виявити вміння здобувачів самостійно і творчо мислити, здійснювати інформаційний пошук, а також застосувати набуті знання з дисципліни «*Екологічне право*» на практиці. Певні завдання можуть виконуватися з використанням відповідних електронних ресурсів та додаткових матеріалів. Оцінювання таких завдань здійснюється автоматично.

Вирішення задач з рамках навчальної дисципліни «*Екологічне право*» є не обов'язковим та пропонується лише для студентів, які бажають отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни «*Екологічне право*» «**відмінно**». Оцінювання таких завдань здійснюється викладачем.

Самостійна робота здобувача (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає:

- попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять;

- самостійне опрацювання теоретичних питань курсу;
- розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни.

Метою СРС є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни «*Екологічне право*» є підготовка індивідуального завдання.

Індивідуальні завдання студентів з окремих навчальних дисциплін (комплексу навчальних дисциплін) включають виконання розрахункових, графічних, розрахунково-графічних робіт, есе, рефератів, презентацій, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, курсових проектів (робіт), кваліфікаційних робіт, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальними завданнями студентів в рамках вивчення навчальної дисципліни «*Екологічне право*» є підготовка презентації за запропонованою темою.

Аудиторна робота здобувача на заняттях оцінюється безпосередньо викладачем при проведенні заняття. Участь в аудиторних заняттях передбачає активне включення здобувача в дискусії із викладачем та іншими здобувачами групи, ставлення питань, поширення власних думок, вражень та досвіду. Також оцінюється системність та активна участь у груповій діяльності.

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «*Екологічне право*» здійснюється шляхом виставлення балів за кожний вид навчальної діяльності за 100-бальною шкалою. У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи здобувача за темами навчальної дисципліни.

Розподіл балів за видами навчальної роботи студента

Теми	Індивідуальне завдання (підготовка презентації)	Вирішення задач для отримання підсумкової оцінки «відмінно»	Поточне тестування	Участь у форумі та виконання завдань	Робота на заняттях (визначає викладач)
1.	10		5,0	1	10
2.			5,0	1	
3.			5,0	1	
4.			5,0	1	
5.		5,0	5,0	2	
6.		5,0	4,0	2	
7.		5,0	5,0	1	
8.		5,0	3,0	2	
9.			3,0	2	
10.			3,0	1	
11.			2,0	1	
Разом	10,0	20,0	45,0	15,0	100

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Екологічне право» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт здобувача. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає **100 балів**.

Викладач, враховуючи досягнення здобувача з дисципліни, його системну та активну участь і роботу на платформі MOODLE, може додати **0-10 балів**. Також можна отримати додатковий **1 бал**, надавши відповідь на питання щодо Вашого враження стосовно курсу навчальної дисципліни «Екологічне право».

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей. Метою підсумкового контролю є комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни за чверть, семестр або навчальний рік.

Для навчальної дисципліни «Екологічне право» передбачений підсумковий контроль у формі **екзамену**.

За умови отримання студентом **не менше 60 балів** за результатами поточного контролю, викладач, враховуючи активну та системну роботу здобувача на заняттях та платформі MOODLE, може на підставі результатів поточного контролю визначити та визнати загальну оцінку за екзамен без участі здобувача.

За умови отримання **менше 60 балів** за результатами поточних контролів студент повинен пройти підсумковий контроль, при цьому результати поточного контролю не враховуються при визначенні загальної оцінки екзамену.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач має право скласти екзамен.

Екзамен відбувається у письмовій формі або з використанням можливостей дистанційної платформи MOODLE, складається з теоретичної та практичної частин.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень; ♦ критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності 	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: <ul style="list-style-type: none"> - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об’єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ розв’язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів 	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв’язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв’язання завдання 	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;</p> <p>♦ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі.</p>	65-69

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність та автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ♦ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; ♦ здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту	65-69

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	особистості (не реалізовано вісім вимог)	
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна рекомендована література

1. Екологічне право: Особлива частина: Підручник для студентів юридичних вузів і факультетів: Повний акад. курс/ За ред. В.І. Андрейцева. - К.: Істина, 2001. - 544с.

2. Екологічне право України: Підручник/ За ред. А.П. Гетьмана, М.В. Шульги. - Х.: Право, 2009. - 328с.

3. Екологічне право: підруч. / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого»; за ред. А.П. Гетьмана. – Х.: Право, 2013. – 432 с.

4. Екологічне право України. Особлива частина: навч. посібник / О.М. Шуміло (кер. авт. кол.), В.А. Зуєв, І.В. Бригадир та ін.- К.: Центр учб. л-ри, 2013. – 432 с.

5. Екологічне право : навч. посіб. / Т. П. Устименко, С. С. Бичкова, І. А. Боровська, О. С. Бурлака, С. В. Губарєв ; за ред. Т. П. Устименко. – Київ : Алерта : Правова Єдність, 2016. – 289 с.

8.2. Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua

2. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30.

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-41.

4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18.

5. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. // ВВР України. – 2002. - № 3.

6. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. // ВВР України.- 94 р. - №36.

7. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. // ВВР України. – 94 р. - №17.

8. Водний кодекс України від 06.06.1995 р., № 213/95-ВР // ВВР України. – 1995 р. - №24.

9. Кримінальний кодекс України від 5 травня 2001 р. // Відомості ВР України, 2001 р.

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення України від 7 грудня 1984 р. // Відомості ВР УРСР, 1984 р.- № 51, стаття 1122, Глава 7 – адміністративні правопорушення у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини.

11. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 р. // ВВР України. – 1991 р.

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екологічне право»
для бакалаврів спеціальності 081 «Право»

Розробник: **Юлія Іванівна Тюря**

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19